

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos postt sor egyszer 30 fill.
 minden következőnél 16 fillér

Nyitási díj 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 100.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, szeptember 24.

Mal számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Arad és az állami költségvetés.
- Delegátus választás.
- Nem lesz gazdasági eszesgyár Aradon.
- A kolera.
- A bolgár fejedelmi pár Budapesten.
- Alaptalan vádák egy tanító ellen.
- Ujabb városi vállalatok.
- Betörés az Andrássy-téren.
- Barta Ferenc pöre az Aradi Hitelbank ellen.
- Amiről beszélnek.
- Andrássy a választójogról.
- Elmebajos aradi asztalos.
- Zselénzki gróf és az O. M. G. E.
- Az aradi részvények elutasítása.
- A halott vádjai.
- Akl egy főherceget arcul ütött.
- Reverendában a vádlottak padján.
- Tarkaságok.
- Tárca: Az igényper. Irta: Idur.

Arad és az állami költségvetés.

Arad, szeptember 23.

(Saját tudósítónktól.) Azt a költségvetést, amelyet Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter a képviselőház keddi ülése elé terjesztett, sokféle szempontból lehet megítélés és bírálat alá venni. Lehet szólni a szükséglet százhatvan milliós emelkedéséről, amelylyel szemben azonban tagadhatatlanul áll, hogy a költségvetés több olyan szociális és gazdasági igényt elégít ki, amelyekkel a közvélemény régóta sürgette a kormányt és a költségvetést.

Az alábbi sorokban egy speciális és egészen egyoldalú nézőpontból szólunk az állam 1909. évi költségvetéséhez. Azt te-

kintjük, hogy nyertek-e valamit a *viaeiki városok*, s hogy kapott-e maga Arad valamit a milliárdos, szükségleteiben meghízott költségvetésben.

Nos, a vizsgálódás igen szomorú tapasztalattal jár. A pénzügyminiszter exorzéjának elmondásakor maga is érezte, hogy röstelni valóan szűkmarku, amikor a városoknak égető szükségleteire valamit nyújt. A pénzügyminiszter beszédének ez a része így szól:

A jelentékenyebb egyéb kiadások közül 1,705.000 koronával emeljük a fogyasztási adók kiadását szükségletét, dacára annak, hogy az új szeszadótörvény folytán a bonifikációk megszüntetése, illetőleg apasztása folytán a kiadások jelentékeny mérvben csökkennek. Az emelést szükségessé tette az, hogy 2 millió korona összeget vettünk itt fel a városok dotációjaként, adminisztratív szükségleteiknek fedezésére, (Élénk helyeslés.) Ez az összeg tulajdonképpen a belügyi tárcába lenne felveendő és ez a növekedő szükséglet később oda is fog átutaltatni. Minthogy azonban a dotáció számzerű meghatározásának előfeltételét képezi a városok valódi szükségletének, a szükséglet minőségének, az alkalmazottak számának, kvalifikációjának és az illető város teljesítőképességének alapos megismerése, a mi hosszabb tárgyalásokat igényel, most csak egy általános összeget, egy kezdőösszeget állíthatunk be erre a célra, azon méltányossági szempont által vezéreltelve, hogy a tárgyalások befejezése esetén, vagy minthelyt tisztábban látunk, addig is részben segínyt tudjunk nyújtani, amíg az összeg véglegesen megállapítatik.

Hát ez a két millió kezdő összegnek is végtelenül alamizsna-szerű, amit egy-két adat megtekintése fölismerhetővé tesz.

A pénzügyminiszter ezt a segínyt kétségen kívül az állami fogyasztási adójövedelemnek többletéből adja, amely címen Arad ez idő szerint 36,611 koronát kap, mint a beszédett adójövedelem-többlet harminc százalékát. Ennek emeléséről lehet szó.

A két milliós emelkedés föloszlik huszonöt törvényhatósági jogú és százöt rendezett tanácsú város között. Átlagban tehát tizenötezer korona jutna egyre. Kétségtelen azonban, hogy Arad, mint a vidéki városok egyik legnagyobbja, amelynek helyzete a segélyezését is legjobban indokoltá teszi, többet kap az átlagnál. De a két millióból így is alig remélhet a legjobb esetben többet, mint harminc-negyvenezer koronát.

A kárpótlás kétségen kívül a városok által teljesített állami funkciók ellenértékéül illeti meg a városokat. Nézzük meg, hogy ezen segély ellenében milyen kiadásokat okoznak Aradnak azok a teendők, a melyeket az állam helyett végez. Az állami funkciók közé számítandók legelső sorban: a közrend, a közoktatás és a közegészségügy költségei.

Kerül Aradnak:

a rendőrség	291,000
az iskolázás	369,000
az egészségügy	74,000

koronájába. Ez összesen 734,000 korona. Ezekből csupán az iskolaügynél kap ál-

Az igényper.

Irta: Idur.

Telep Salamon ügyvédjelölt addig hangosította, hogy nem a vizsgák eredménye, hanem a tenyleges tudás határoz, míg végre saját bőrén tapasztalta az ellenkezőt. Az ifjú, elvi dacára egymásután aratja a vizsgai kitérítésekkel, egészen a legutolsó szigorlatig. Ezen ugyanis elbukott. Ennek pedig az lett a következménye, hogy a menyasszonya visszaküldte a jegygyűrűjét.

Telep végtelenül elsodálkozott. Nem is érezte a költés fájdalmát. Csak csodálkozott mérheterlenül.

Igen csunya férfi volt. Sármarzása nem előkelő, modora fűszeg. Tudása nyilvánosan nem érvényesült, szelleme mások előtt nem nyilatkozott. A négy fal között volt otthon.

Tudta, hogy többet szép leánnyal nem lesz dolga. Erről ugyan érthetetlen naivitással azt hitte, hogy viszontszeret. Most már belátta, hogy a leányt csak a nagy iskolai kitüntetés izgatta, melytől elesett; a magabavonult férfi tudományos nimbusa vonzotta, mely olyan tragikusan szétfoszlott. Est belátta. De hogy egy leány és ez a leány a következő ményeket ilyen módon levonta, azon csodálkozott, emiatt érezte magát úgy, mintha taglóval homlokon legyintették volna.

Mire bámulatából felcsudott, a lappangó fájdalom is felsikkadt. Ugy érezte magát, mintha álomból ébredt volna fel. Lehuzta az

ujjáról a karikagyűrűt és visszaküldte annak, akinek a neve bele volt vésvé. A visszakapott gyűrűt pedig odaadta az első koldusnak. Hadd csodálkozzék az le. Azután dolgozott tovább, helyrehozta, ami még helyrehozható volt és egy szép napon édesanyja elé tette az ügyvédi diplomáját. Az édesanyja keserű sírásra fakadt. Fia elveszett boldogságára gondolt. A fiu nem könyezett, csak elgondolta, hogy az ő életének nagyon lírikus az exozicliój; bizonyára nagyon kevés prózai lesz az egész élete.

Est a horoscopot az élet a következőképen váltotta be.

Dr. Telep S. Sándor budapesti ügyvéd felszólító levelet kapott a háziurától a már két negyedről hátralevő házbér iránt. Ha még most sem fizet, kiteszik, de a butorai nélkül. Ugy látszik az én elveimmel nem lehet megélni, gondolta az ügyvéd és kétségbeesett rimázkodással kieszközölt egy havi halasztást.

Ezt a hónapot arra használta fel, hogy megismerkedett a későbbi feleségével és eljegyezte őt. Az eljegyzési kártyát ajánlva küldte meg a háziurnak, mire az értesítette, hogy gratulál és továbbiakig késszéggel vár. A házbér azután ki is fizetődött és az új férj új elvekkal nézett szélesebb praxis után. Hiszen most már családja, most már muszáj. S jnos, csak az elveit változtathatta, egyebet nem. Nemzetgazdaságtanilag kifejezve, a bevételei számtalanlag szaporodtak, ellenben a szükségletek mértaniilag.

Nagyon megörült, mikor a Treff N. és Társa szabócéget megkapta. A cég kikötötte, hogy semmit sem fizet. Amely ügyben az adóson semmit sem tud behajtani, a kiadások is az ő nyakán maradnak. Telep fel volt háborodva, de mit tehetett? Nagyon sokat kell majd dolgozni és kevés haszon lesz belőle. De a legkisebb hasznot sem rughatja el magától. Hiszen családja.

Treff ur azután kikereszte az összes régi, vesztettnek tartott számlákat és átadta behajtás végett az ügyvédjének. Ujabb eljegyzésről tapasztalta, hogy a behajolt pénzek a készkladásokat sem fedezik. Minden újabb számlaszállítvány, melyet Treff ur behajtás végett átküldött, behajthatatlanabb volt az előbbinél.

Egészen dühös volt már, mikor megint egy újabb papírkévével állított be a „Treff“ feura u sapkával egysereházott boltiszolga. Idegesen nézte át a comót, csak akkor állt meg, mikor egy „Telep Salamon joghallgató urnak“ címzésű számla jött sorra. Hamarosan rájött, hogy ezen számlában az ő egész jogászkarri ruházódásának emléke van megörökítve. Persze, Treff ur nem tudja, hogy Telep Salamon joghallgató bibijából dr. Telep S. Sándor ügyvéd ur nimes pillangója fejlődött ki.

Telep ur gonoszul mosolygott.

Másnap egy somnis kereset érkezett a járásbíróhoz, melyben a „Treff N. és Társa“ cég, képviselve dr. Telep S. Sándor ügyvéd

lamségelyt, amely, a második polgári iskolára adott 40,000 koronával együtt, 67,000 koronát tesz ki.

Hétszázezer korona kiadás ellenében, amelyet a városnak az állami teendők ellátása okoz, kap a város a tanügyi segély és a fogyasztási adótöbblet címén mintegy *százezer koronát* s ezt most, jó esetben, *harmincezer koronával* fogják föl emelni. Komoly szóval ezt a városok támogatásának alig lehet nevezni s ez illusztrálja, hogy mit jelent a pénzügyminiszter által adott két millió korona. Hozzá kell ehhez venni azt is, hogy ez az összeg csak az után fog felosztásra kerülni, ha Andrassy Gyula belügyminiszter a városok támogatására vonatkozó ankétet megtartotta és hogy „a városok valódi szükségletének megállapítása” címén tág tér fog nyílani a városok versengésének, protezsálásának és az igazán jogos igények háttérbe szorításának. Akármilyen szépen igyekszik a pénzügyminiszter a városokat a jövő reményeivel biztatni, az a két milliós alamizsna súlyos szépséghibája a költségvetésnek.

Aradot egyébként, legalább a látszat szerint, más mellőzés is érte. A város, a mint ismeretes, felírt a vallás- és közoktatásügyi kormányhoz, hogy az *aradi kulturpalota* építését tegye lehetővé az által, miszerint a már megadott s esztendőként folyósított segély mellett a *kulturházak részére* szánt összegből adjon százötvenezer koronát, amelyet tíz esztendő részletekben folyósítanak. A költségvetésről kiadott hivatalos értesítés a rendkívüli kiadások csoportjában így szól:

Viszont mi sem volt előirányzott ez utal az 1908. évi XXVIII. t. c. alapján az „Erzsébet” akadémiára és vidéki kulturházak létesítésére, ami az 1908. évi költségvetéssel szemben 600.000 K. csökkentést eredményezett.

A jövő évi költségvetés keretében tehát a kulturházak címen az aradi kulturpalota a segélyt *nem kapta meg.*

Ezek a szembeötlőbb sérelmek, amelyek a vidéki városokat és magát Aradot

érintik. De ezekről nem szólva, az állami költségvetés egyáltalán nem árulja el annak nyomát, hogy a kormány a vidéki központok jelentőségét, nagy gazdasági és kulturális misszióját méltányolná s az állami háztartás eszközeivel segítségükre igyekeznek jönni abban a küzdelemben, a melyet a vidéki városok az ijesztően növekvő pótdóval folytatnak.

Delegátus választás.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, szeptember 23.

A képviselőház mai ülésén a közös budget elintézésére megválasztották a delegáció tagjait. Most azután megint szét mehet a parlament, mert nincs rá szükség.

Az ülés szokatlanul későn kezdődött; elmúlt már tizenegy óra, amikor *Justh Gyula* elfoglalta az elnöki széket. A napirend olyan ösztövé, hogy nem volt szükség arra, hogy gazdálkodjék az idővel. Az elnök hosszabban tanácskozott a folyosón *Kossuth* Ferencel.

Az ülésen *Justh Gyula* elnököl.

(Két javaslat.)

Az elnöki előterjesztések után *Andrassy Gyula* gróf belügyminiszter be- terjeszté a pestis és kolera ellen való védekezés tárgyában Párisban 1908. dec. 3-án kötött nemzetközi egyezmény beclkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

A Ház a javaslatot hozzájárul.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ezután a nők éjjeli munkájának tilalma tárgyában 1906. dec. 26-án Berlinben kötött nemzetközi egyezmény beclkelyezéséről szóló törvényjavaslatot terjeszté be.

(A jubileumi rendjel.)

Felolvassák az interpellációs könyvet. *Farkasházy Zsigmond* tiszteletos képviselő társával indítványt jegyzett be arra vonatkozólag, hogy az osztrák császárijubileum alkalmával kiadott jubileumi érmék viselésére magyar állami tisztviselő ne köteleztessék.

A javaslat következőképp szól:

„Javasoljuk a következő határozat hozatalát: Tekintettel arra, hogy ő felsége Fe-

renc *József* Magyarország apostoli királyának törvényes uralkodása az 1867. évi I. törvénycikk szerint az 1867. évben vette kezdetét és tekintettel arra, hogy *V. Ferdinánd* király lemondása 1848. évi december 2-án az ország megkérdezése és hozzájárulása nélkül történt, tehát törvényellenes és érvénytelen lemondásával bekövetkezett trónfoglalást a magyar nemzet soha el nem ismerte s ennek az 1867. évi kiegyezés alkalmával világosan kifejezést adott, ennél fogva a magyar országgyűlés képviselőháza azon igényt, mely szerint a 60 éves osztrák császári jubileum emlékére alapított osztrák rendjelalapító levele és alapszabályai a magyar hivatalokban közre vétettek, valamint azon tény, hogy ez az osztrák rendjel az osztrák császári jubileum alkalmából a magyar állam tisztviselői részére adományoztatott, illetve a magyar állam tisztviselői ezen osztrák császári jubileumi érdemkereszt elfogadására és viselésére köteleztettek, a magyar alkotmányba és a tételos törvénybe ütköznek tekinteti ki: egyúttal a magyar kormányelnöknek azon tényét, mely szerint az osztrák császári jubileumi érdemkeresztnek alapításáról szóló, valamint ezen császári jubileumi érdemkeresztnek a magyar állam tisztviselői részére való adományozásáról szóló császári kérésre tokat ellenjegyezte — helyteleníti.

Interpellációt jegyzett be *Bozóky Árpád* Bozsna alkotmánya és *Kovácsy Ernő* a Nemere tárgyában.

Elnök kijelenti, hogy az interpellációkra a napirend után térnek át.

(A delegáció tagjai.)

Napirend szerint következik a közös ügyek tárgyalására küldendő országos bizottságba a képviselőház részéről 40 rendes és 10 pótagnak megválasztása.

Szmercsányi György jegyző olvassa a jegyzőkönyvet. A képviselők az elnöki emelvény körül csoportosulnak. Nyugodtan hallgatják a névsor olvasást. Néha hallatszik csak hangosabb szó, de *Justh* ilyenkor nyomban a csengőhöz nyúl s rászól a rendez varázs. *Szabó István* nevének olvasásakor támad nagyobb zavar.

— Melyik *Szabó István*? — kiabálják mindenfelé.

— A másik még nem szavazhat — mondja az elnök — míg az igazoló bizottság nem tesz jelentést.

Szétosztják a szavazólapokat, majd az elnök szavazás előtt az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Háromnegyed óránál tovább tartott a szünet. Fél egy órakor hirdették ki az eredményt, mely szerint a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságba a következőket választotta meg a Ház:

Rendes tagok:

Babic Ljuba, *Bakonyi Samu*, *Barabás Béla*, *Batthyány Lajos* gróf, *Benyovszky Sándor* gróf, *Bernáth Béla*, *Buzáth Ferenc*, *Eitner Zsigmond*, *Földes Béla*, *Gál Sándor*, *Hallebronth Géza*, *Hoitsy Pál*, *Holló Lajos*, *Issekutz György*, *Lovasz Márton*, *Majláth Géza* gróf, *Medakovics Bogdán*, *Meltzer Vilmos*, *Mérey Lajos*, *Molnár János*, *Nagy Emil*, *Nagy Ferenc*, *Okolicsányi László*, *Rakovszky Béla*, *Sághy Gyula*, *Semsey László* gróf, *Szabó István* (rámolyi), *Szemeremiklós*, *Székely Kálmán*, *Szentiványi Árpád*, *Sulvák Imre*, *Teleki Arvéd* gróf, *Tusly László*, *Thoroczky Miklós* gróf, *Tuskán Gergely*, *Ugron Gábor*, *Vankovics Bozso*, *Zboray Miklós*, *Zichy János* gróf, *Zichy Miklós* gróf.

Pótagok:

Bethlen István gróf, *Bizony Ákos*, *Buday Barna*, *Gothard Sándor*, *Lázár Pál*, *Popovics Dusan*, *Révay Simon* báró, *Steiner Ferenc*, *Szász Zsombor*, *Szmercsányi György*.

A horvát pótag, *Popovics Dusan* mindössze csak tíz szavazatot kapott, mert csak a horvátok szavaztak rá.

Elnök: Felatalalmazást kér, hogy a szünet alatt intézkedhessék az esetleges új választások iránt. (Helyeslés.) Javasolja, hogy míg a pénzügyi bizottság a költségvetésről szóló jelentését be nem terjesztette, a Ház szüneteljen. Így a legközelebbi ülést majd az elnök hívja össze.

által, *Telep Salamon* joghallgatót 548 K 21 fillérben kéri marasztalni.

A bíróság tárgyalást tűzött ki, melyben felperes képviselőben dr. *Telep* ügyvéd jelent meg, alperes ellenben nem tett eleget az idézésnek. Ennek folytán a bíró makacssággal ítéllettel kötelezte alperest 548 kor. 21 fill. és jár. 15 nap és végrehajtás terhe alatt leendő megfizetésére.

A 15 nap eredménytelenül telvén el, felperesi ügyvéd végrehajtás elrendelését kérte alperes ingóira. A végrehajtás elrendelését és *Telep* dr. jelentkezett az illető végrehajtónál a fogantatás végett. A végrehajtó kitűzte a végrehajtás óráját, mikor is az ügyvéd elvezette őt alperes, — vagyis a saját — lakására, mely ugyanazon ház harmadik emeletén volt, melynek első emeletén az irodája huszódott meg két kis lyukban. Elfoglalta az összes butorokat és kifizette a végrehajtó, meg a becsúls díját, mire azokkal együtt távozott.

Néhány nap múlva *Telep Salamon* né igény keresetet adott a járásbírószághoz, melyben a *Treff* N. és *Tácsa* cég részéről férje ellen végrehajtással lefoglalt butorokat a zár a'ól feloldani kérte, miután azok nem a férje tulajdonát, hanem az ő hozományát képezik.

A kitűzött tárgyaláson végrehajtató képviselőben *Telep S. Sándor* dr. ügyvéd, igénylő *Telep Salamon* né ellenben személyesen jelent meg. Uőbbi állítását a butorkereskedő számlájával bizonyította, továbbá tanukra hivatkozott, kiknek kihallgatására új határnap lett kitűzve.

Ezen újabb határnapon végrehajtató ügyvédje és a tanuk megjelentek, igénylő ellenben nem. A bíró ennek dacára a perrendtartás rendelkezéséhez képest kihallgatta a tanukat és a bizonyítás eredményéhez képest ítélte, t. i. az ingókat a zár a'ól feloldotta.

— No hát ez is behajthatatlan — morfondírozott az ügyvéd, mikor hazafelé tartott a tárgyalásról, de ennél legalább megtérülnek a készkiadásaim.

A dolog azonban kiderült. A *Treff* cég kijelentette *Telep* ügyvédnek, hogy ígéreim feljelentést tesz ellene, ha csak közjegyzőileg nem kötelezi magát arra, hogy a cég képviselőjét tíz évig ellássa.

Telep ügyvéd erre bejelentette a kamarának, hogy az ügyvédségről lemond.

Akkorájban jelent meg a „*Kínosok*” című 101 kötetes gyűjteményes munka, mely havi 7 K. 70 filléres részletfizetésre volt megrendelhető. *Telep* ajánlkozott a kiadónál a mű terjesztésére.

Mint könyvügynök rövid idő alatt anynyit keresett, hogy önálló részletüzetet nyithatott.

Ezt a vállalkozását is szerencse kísérte, a megrendelések óriásiilag felszaporodtak. Egyszer csak azon vette magát észre, hogy szép pénze és egész rakás régi, aligha behajtható számlája van.

Ügyvédet fogadott tehát oly megállapodással, hogy a behajthatatlannak bizonyulandó követelések körül felmerült készkiadások az ügyvédet terhelik.

(Interpellációk.)

Kovács Ernő: A „No temere...” bulla deigában interpellál. Szerinte a pápai dekrétum célját nem érte el. Ma már bizonyos vallási türelmességet konstataál, ezt kár volna megbontani. A pápai dekrétum értelmében a törvény szerint a katolikus, vegyes házasságból született gyermekek kénytelenek lesz a pap törvényeinek nyilvánítni. Ez a katolikus szülők valóságát nem fogja emelni, csak a felekezeti békét fogja megzavarni.

Kérdi:

1. azon az állásponton van-e a kormány, hogy ez a pápai dekrétum Magyarországon a római katolikus egyház életében hatályba nem léphet?

2. Hajlandó-e a kormány az ins placet érvényesítése terén az eljárást szabályozni?

Ezután Pető Sándor a legutóbbi szociálista tüntetések alkalmával előfordult rendőri beavatkozás tárgyában interpellál, kijelentve a többek között, hogy a többség a népet meg akarja fosztani legelőnyösebb jogától.

Elnök a kifejezésért Petőt rendreutasítja.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter rögtön válaszolt az interpellációra. Visszautasítja azokat a rágalmakat és gyanúsításokat, amelyekkel Pető képviselő a többséget vádolta. Politikai szempontból mindegy, hogy ki tüntet az utcán. Neki, mint belügyminiszternek kötelessége a példás rendre ügyelni. Megengedi a felvonulásokat, de csak bizonyos határig. A felhozott vádakra most még nem válaszolhat, mert a vizsgálat még befejezve nincs, de azt tudja, hogy igen sok vád nem felel meg a valóságnak.

A ház a belügyminiszter választását tudomásul vette.

Ezután Vlád Aurél interpellálta a belügyminisztert az általános választói jog ügyében. Az interpellációt és Andrássy választását lapunk más helyén közöljük.

Andrássy válasza után

Elnök a gyorsírói jegyzetből megállapítja, hogy Szokolay Tamás Pető Sándor interpellációja közben a szavakat használta: — Hazudik. Pézért beszél.

Ezért Szokolay utólag rendreutasítja.

Dobroszláv Péter kérde a belügyminisztert, mielőtt intézkedéseket tesz a kolera megállítására.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter kijelenti, hogy tudomása van az ázsiai kolera pusztításairól s minden szükséges intézkedést megtesz.

A ház a választ tudomásul vette, mire az ülés véget ért.

(Főrendi delegátusok.)

A főrendiház ma délelben ülést tartott, melyen a delegátus tagjai választották meg.

Rendes tagok: Bohus Zsigmond báró, Bogdánovics Lucian püspök, Csérin Ferenc, Csirák Antal gróf, Edelsheim Gyulay Lipót gróf, Esterházy Miklós herceg, Harkányi Fáyos báró, Hering Károly báró püspök, Hoseru Vasul püspök, Kernfeld Zsigmond, Laszkary Gyula, Malláth József gróf Miklós Odor, Pallavicini Ede úrgróf, Rudnyánszky József báró, Tomić György horvát-szlavon dalmátországi főrendi képviselője, Vécsey Miklós báró, Wenckheim István gróf, Zichy Ágost gróf, Zichy Tivadar gróf.

Pótlagok: Farster Gyula báró, Zichy Antal gróf, Vay Ádám gróf, Kulmer Frigyes gróf horvát-szlavon dalmátországi főrendi képviselője, Szényi István gróf.

MULATSÁGOK.

(=) Mükedvelői előadás a Városligetben. Az aradi „Gutenberg” dalkör, amely már eddig is igen szép sikerekre tekinthet vissza, most egy mükedvelői előadás sikerén fázadozik. A meghívókat már kibocsájtották, amely így szól: „Az aradi „Gutenberg” dalkör Kalmár Nándor ur díszelnök védnöksége alatt 1908 évi október hó 4-én (vasárnap) a városligeti vendéglő helyiségében, zásló alapja, javára mükedvelői előadással egybekötött táncvigalmat rendez. — Előadás kezdete este 8 órakor. — Helyárok (személyenként): Főntartott hely 2

kor., 3—6 sorig 150 kor., többi sor 1 kor., karzat 50 fillér. — A táncestély egész tartama alatt (két férfi válassz kivételével) nőválassz lesz. — Szinre kerül Gerő Károly 3 felvonásos népszámúja: „Az uszai gyönyv”.

Nem lesz gazdasági szeszgyár Aradon.

Löcs Rezső budapesti utjának eredményei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23

Löcs Rezső gazdasági tanácsnok budapesti utjáról megemlékezünk. A tanácsnok a törvényhatósági közgyűlés által részben már elintézett ügyekben sürgette meg a miniszteri döntést, másrészt pedig előzetes tárgyalásokat folytatott oly kérdésekben, melyek még ez év folyamán elintézésre várnak. A város ismét új intézmények létesítése előtt áll s a tárgyalás komolyságára van jó hatással, ha az illetékes körök már eleve tájékozva vannak a felől, hogy a legmagasabb fórumok miként gondolkoznak oly létesítményekről, melyek előkészítése nagy munkát igényel, izgalmakat okoz idelent s a vége az, hogy a miniszter keresztül huzza a határozatot hatalmi szavával.

Többször istunk arról, hogy a tanács az ipari szeszgyártás terén mutatkozó veszteséget városi mezőgazdasági szeszgyár létesítése által akarja egyensúlyozni. E célból a város kétszázkilencven holdnyi birtokot venne saját kezelésbe, gyárat építene, amelyet aztán bárbe akartak adni. A miniszteriumban azt a felvilágosítást kapta a gazdasági tanácsnok, hogy a szeszgyárból valószínűleg nem lesz semmi. A mezőgazdasági szeszgyárakat csak ott engedélyezik, ahol a rossz és kissarolt szántókat ezáltal regenerálni lehet. Szóval mint mondó akciók közül ez a kérdést a kormánykörök s így a városok csak másodsorban jöhetnek szóba. Igen erős és megdönthetetlen indokokat kell Aradnak felvonultatnia, hogy ken igenszemet jusson. A tanács nem ejt el a kapott információk után sem a tárgyalások fenalát s a legnagyobb, hétésszázhus hektoliteres mennyiséget kér a kormánytól, mert ezzel akarja kárpótolni azokat a gazdasági, akik a Neuman testvérek szeszkontingensének csökkenése után elvesztik gazdasági termékeik piacát. A földművelésügyi miniszteriumban a legnagyobb örömmel üdvözölték a várost abból az alkalomból, hogy a gazdasági munkásházakat megépíti s a miniszter még az előirányzatnál mutatkozó többletköltségből is magára vállalja egy résznek a törlesztését. Azt óhajtja azonban, hogy a házak ne bérbe, hanem örökáron adassanak el a jelentkezőknek.

A második polgári fuhskola építkezését vállalataba adó közgyűlési határozatot, habár birtokon kívül, megfélebbeszte Maszni Lajos. A kereskedelmi miniszterium kijelentette, hogy elfogadják utasítani a felebbezés, mert a közgyűléssel szabályrendelet értelmében a város közönsége jogosan bísta meg épen azt az építkezésekkel, aki neki legjobban megfelel.

Athidalhatatlannak tetsző ellentétek vannak a tanács és a belügyminiszter felelőssége között a vízvezeték rendeltetését illetőleg. A miniszter még is semmisítette a vízművekről alkotott szabályrendeletet, mert abból azt látta, hogy a város azt hisznoi hajtó vállalatnak tekinteli s nem arra törekszik, hogy az általános bevezetésél kötelezettség minél olcsóbbá tegya

a vizet. A szabályrendeletet át kell dolgozni. Löcs tanácsnok Hartl miniszteri tanácsos előtt feltárta a helyzetet s azzal indokolta a közgyűlés állásfoglalását, hogy a várost csödbe kergetné a miniszter, ha a jövőben is ragasszkodnék ahhoz, hogy a vizet lakossálynként fizessék a fogyasztók s a csőhálózat bővítése révén az általános bevezetést követelné. Hartl azonban nem engedte magát ezekkel az érvekkel meggyőzni s így még kemény harcokra van kilátás, amelyből a miniszteri álláspontjának kell győztesen kikerülni, mert a víz nem lehet nyereszkesedést drucikk.

A KOLERA.

Övintézkedések Aradon. — Újabb hírek a betegségről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Az ázsiai kolera ijesztő módon való terjedése komoly övintézkedésre készteti a hatóságokat. Aradon is megtörtént ma az első lépés arra, hogy a folyton növekvő veszélyt idejében elháríthassa a hatóság. Posgay Lajos dr. városi főorvos és Sáriot Domokos rendőrfőkapitány terjedelmes beadványt intézett a városi tanácshoz, az övintézkedések szükségét hangoztatva.

Az aradi hatóság intézkedéseiről.

A beadványt itt közöljük: 2. A negyméltóságú belügyminiszter urf. 61. 113284. sz. körrendelete 4-ik pontjának megfelelőleg felterjesztendő jelentésre nézve, tisztelttel bemutatjuk, a fenyegető ázsiai kolera-val szemben eddig fogantatosított s ezután esz-kömlendő eljárásunkat. A belügyminiszteriumtól megküldött utasítás példányai már jórészt kiosztottak. Újabb példányokat fogunk kérni s azokból a gyárak, nagyobb műhelyek vezetői, a néptanítók, lelkészek, közhivatalok, kávéházak, vendéglők tulajdonosai fognak részesülni. Célba vesszük röpivek, plakátszerű rövid utasítás szerkesztését, annak a lapokban közlését, hirdetésképpen a hirdető oszlopokon kiragasztását.

2. Ellenőrizni s rendben tartjuk a kolera beteg számára szolgáló barakkházakat, melyben 43 ágy áll rendelkezésre. A hullám lemes barakban 24 beteg befogadására s osztályban, a régi barak 2 teremben 19 ágygyal van felszerelve. Egyes ágyak kauszuk burkolattal vannak ellátva. Az ágyak szalmazsákkal, fejpárnával, lepedőkkel, pekróccokkal bírnak; készlet van a szükséges felszerműkből, törölről s mindenféle edényekből, melegítő palackokból, evő és ivó eszközökből, tea gyorsfőőköl. A barak mögött konyha van, honnét a betegek fognak élelmezteini. Külön helyiség van az orvosok részére, fülkék a barakban az ápoló személyzetnek. Egy fertőző beteg szállító hintónk van s azonkívül 4 hordógy áll rendelkezésre. A szállító eszközök szaporítása szükségessé válhatik. A barak udvarán van a gőzfertőtlenítő, melynek kezelésében begyakorlott felügyelővel bírnak. A fertőtlenített tárgyak külön helyiségben lesznek elhelyezve s onnét szállítva. Előzetes céljára egy kemence van, ugyancsak a barak udvara létesít részén. Az üllék befogadására szolgáló bárnagyarak fertőtlenítése különös gond tárgyat képez. Fertőtlenítésére 25% méztej, 20% nyers korból, 5% jegeses korból, 1 ezredes szubínát, 5% dytol fognak szolgálni. Konyhaszemélyzetről, betegápolókról.

betegszállítókról annak idején gondoskodunk, ugyanezen a küldönc-szolgálatot s a takarítást végző egyénokről. Az orvosi tisztek kérdésben egy tiszti orvos fogja ellátni, szükség esetén a helybelli gyakori orvosok között fogunk vállalkozót találni. Kiviz vizsgáló. *Jegünk már nincs s a szükséglet magán jégvermekből lesz fedezendő.*

3. Gondoskodva van a piacokon, árucser-nokokban az élelmi cikkek, tápszerek, italok rendszeres ellenőrzéséről; a romlott vagy más okból meg nem felelő cikkek elkobzásáról, megsemmisítéséről. *A tiszti orvosok egyike, hetenként felváltva, mindennap megjelen a piacokon, figyelemben részesít minden élelmi drucikket. Működésében segítségül szolgálnak az egészségügyi biztósok, valamint a rendőrség kirendelt közegel.*

4. A talaj és a légfertőzés megállítására végett ellenőriztetnek a köz és magánépületek, a terek és az utcák. Hísról hátra járnak az egészségügyi biztósok s a felmerülő ártalmakat orvosias végetti bejelentik. Szemégyűlem, trégyadombok, pocsolják nem türetnék; a kutak környékének tisztántartása, folyókák, elvezető árkok kotrása, méstájjal fertőtlenítése, épen úgy mint az utcai csatornák időszakonkénti öblítése, fertőtlenítése napirenden van. *A kut vizek vizsgáltnak, rossz vizet használatól eltiltatnak s a lakosság lehetőleg a vízvezeték kórkutak használatára figyelmeztetnek.* Az illemhelyek a város azon részében, hol még csatornáza nincs, eleve kiürítendő s fertőtlenítendő lévén, a szállítási vállalkozó rendőrhatalósággal köteleztetik és sürgöttetik.

5. Szem előtt tartjuk, hogy ott, hol a szükség felmerül lakoltatásra, az illetők elhelyezése végett a szükséges lakásokról kell gondoskodnunk; ezekre nézve indítványunkat a tanács hoz annak idején fogjuk beterjeszteni.

6. *Mihelyt a járvány közeledése mutatkozik, a városi egészségügyi bizottság járványbizottsággá alakul át s ez fogja felőlől a teendőket irányítani, ellenőrizni és újabb és további intézkedések iránt a járványbizottság fog határozni.*

Nincs kolera Budapesten.

Lapunk mai számában a *Pester Lloyd*-tól nyert értesítés alapján azt írjuk, hogy a fővárosban *Kulka Fülöp* éjjeli órák kolera gyanús tünetek között halt el. A ma délután megjelent boncolás után azonban megállapítható, hogy nincs ok az aggodalomra. A fővárosban még kolera gyanús eset sem volt, mert *Kulka* szivszélhűdésnek az áldozata. A riasztó hírről *Grünvald* vaskereskedő, *Kulka* főnöke is nyilatkozott s a következőket mondja:

— Hogy nálunk koleraeset fordult volna elő, az nem felel meg a valóságnak. Hetek óta betegeskedett az éjjeli őrnök, *Kulka Fülöp*. Gyomoráról panaszokodott és valószínűnek találta még a hatósági orvos is, hogy halálát szivszélhűdés okozta. Hogy mi okon történtek mégis a nagy óvintézkedések, annak egyszerű oka az, hogy mostanában nagy körültekintéssel kezelnek mindenfajta hirtelen halált, különösen, ha az a külföldről, munkásemberek között fordult elő.

Duzzognak a nemzetiségiek. A nemzetiségi párt ma esti értekezése elhatározta, hogy *Hodasa* Milán tegnapi indítványa értelmében a párt tagjai összes bizottsági tagságukról lemondanak, mert a képviselőház többsége nem vette figyelembe a delegációs jelölésekre vonatkozó kérésüket.

A bolgár fejedelmi pár Budapesten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Árad, szeptember 23

Ferdinánd bolgár fejedelem nejevel együtt királyunk látogatására ma a fővárosba érkezett. A fejedelmi pár fényes fogadtatásban részesült, a pályaudvart és környékét a közönség ezrei foglalták el s amerre a bolgár fejedelmet vivő udvari fogat elhaladt, nagy ovációban részesítették a bolgárok uralkodóját.

A fejedelmi pár megérkezéséről budapesti tudósítónk táviratai alapján a következőkben számolunk be:

(Lobogódszben a város.)

A keleti pályaudvart, a környékét és az uttestet, melyen a bolgár fejedelmi pár elvonul, már tegnap feldíszítették. A Rákóczi-úton, Károly-köruton, Deák téren, Erzsébet-téren, Fűrdő utcán, Ferenc József-téren és a budai oldalon mindenütt lobogódsz. A pályaudvar környékén, asután az utvonalon legtöbb részén virágfűzőkkel teleggyalított pónákat állítottak fel, Budapest székesfőváros és a bolgár vörös, sötét, fehér lobogókkal. Csak a Lánchídat elfelejtették díszíteni, itt egyetlen zászló sem látható. A magánházak is kitétték a zászlókat egyes helyeken, egészen csinos a díszítés, Budapest, mint fejedelmváró székhely, egészen jól fest.

A rendőrség ezéleskörű intézkedéseket tett. A pályaudvaron, az utvonalon végig tisztviselők, felügyelők, egyenruhás és polgári rendőrök, detektívek tömege. Ekkora előkészület a német császár bevonulása alkalmával sem volt. Pedig a szociálisták a hétfői megtört sétálás fejében megígérték, hogy nem lesz baj.

(Várják a fejedelmi párt.)

Az utcák már 10 óra előtt megőlénkültek. Egyes helyeken, különösen a pályaudvar előtti parkban már elhelyezkedtek a kíváncsiak. Kocsik robognak a pályaudvar felé. Féltszenegyor beérkeznek a notabilitások. Egymásután érkeznek az itteniek és az idegenek. A főpolgármester, a főkapitány, majd a miniszterek, asután a bolgár ügyvivő, *Szerafov*, s mi szófalli nagykövetünk, *Thurn-Walzemuss* gróf, megőlének *Aehrenthal* báró külügyminiszter, *Gagern* báró követ, több mánárcsalád, kik a bolgár fejedelmi párral rokonságban, ismeretségben vannak s b.

A 44 es kaposvári ezred díszsásada a pályaudvaron felül, élén az ezredzene. A pályaudvarra csak meghívóval ellátott embereket és újságírókat engedtek be, így is sokan vannak.

Háromnegyed 11 órakor megőlékeztek *József* főherceg és *Augusta* hercegnő asszony kísérelükkel. A Go'terhellet felhangzott, az 52. gyalogezred zenészei játszott. *Augusta* hercegnő asszony a bírázó királynét személyesíti, *József* főherceg úgy is mint őfelsége személyesítője, úgy is mint *Ferdinánd* fejedelem közeli rokons, fogadja a fejedelmi párt.

A fogadásra megőléntek katonák részéről *Ziegler* altábornagy több törzstiszttel.

(Megőlékeznek.)

Pontban tízenegyszor jellek a különvonatot. Néhány másodperccel később beröbög, a szalonkocsi ajtajában megjelenik a bolgár fejedelem, aki magyar huszárezredesi egyenruhában van, a katonaszekerek rázendik a bolgár himnuszra, a kocsiajtók megnyílnak és egymásután szállnak le a fejedelem, *Eleonora* fejedelemasszony és a nagy udvari kísérel, ebben *Mar-*

kov tábornok főhadsegéd, *Sztojanov* vezérkari őrnagy szárnysegéd, egy egész sereg katonatiszt és polgári ruhás ur és kölyg.

József főherceg és *Augusta* hercegnő asszony az érkezők elé sisnek, a főherceg a fejedelmet, a főhercegnő a fejedelmasszonyt üdvözli, asután a főherceg a fejedelmasszonynak, a fejedelem a főhercegnőnek csókol kezét. Közben a zene szól, riadó élvezés; hogy mit beszélnek a magas urak és hölgyek, abból egy szót sem lehet hallani, a kísérelt is sokan üdvözlik, kissé feszitelenebb a fogadtatás, mint szokott lenni.

Asután a fejedelem fogadja a díszsásad parancsnokának jelentését, *József* főherceg kíséreltében ellép a díszsásad előtt, a zene újrazereditette a bolgár himnusz.

Most az üdvözlésekre kerül a sor. Hivatalos beszéd nem hangzott el.

Bárcai polgármesternek azt mondotta a fejedelem magyarul:

— Vendég vagyok ugyan, de nem idegen.

Es megőléndul a menet kifelé a kocsikhoz. *Ferdinánd* fejedelem *József* főherceggel ül. A második udvari kocsi *Augusta* főhercegnő asszony *Eleonóra* fejedelemnővel ül. A következő kocsi *Csomakos* asszony főudvarmesternő ül be *Dersay* grófnő udvarhölgygyel, asután következik a bolgár udvari kísérelt hat kocsiban, majd *József* főherceg és *Augusta* főhercegnő asszony kísérelt, asután a fogadásra megőlént notabilitások kocsijal.

A Rákóczi úton már ember, ember hátán áll. Az uralkodó érkezés Budapestén ritka dolog, az emberek kíváncsiak.

A merre a csinos menet elhaladt, mindennütt élénk éljenzés hangzott fel. Az egész utvonalon baj s holsem történt. Furcsa látvány volt, hogy négy udvari kocsal üresen hajtott a menetten.

(A királyi palotában.)

A várban, ahová pontban 12 órakor érkeztek a vendégek, a király fogadta a magas vendégeket és a fogadás után rövid cserlet tartott, mire a vendégek vissza vonultak lakosztályaikba, hogy a dejennérhez átöltözködjének.

A király asután a bolgár fejedelmet külön kihallgatáson fogadta. Egy órakor villásreggeli volt, melyen a királyon kívül a vendégek és a királyi család tagjai vettek részt.

(Udvari ebéd.)

Délután hat órakor a bolgár fejedelmi pár tiszteletére a szertartássteremben fényes udvari ebéd volt, amelyen a király, *Ferdinánd* bolgár fejedelem és neje *József* főherceg, *Augusta* főhercegnő asszony, *Wekerle* Sándor miniszterelnök és neje s a kabinet többi tagjai, továbbá *Aehrenthal* külügyminiszter, *Fülepp* Kálmán főpolgármester, *Bárcai* László polgármester s számos udvari és katonai méltóság vett részt.

Ebéd alatt a király felköszöntötte fejedelmi vendégét és ama kívánságának adott kifejezést, hogy az a szövetségi viszony, amely a monarchia és Bulgária között van, továbbra is fenálljon.

Ferdinánd bolgár fejedelem válaszában megköszönte a szives fogadtatást és kijelentette, hogy mostani látogatásának célja az volt, hogy a király hatvan éves uralkodói jubileuma alkalmából kifejezésre juttassa ama szeretetet és tiszteletet, amelylyel ő az uralkodó felséges személye iránt viseltetik.

Este a fejedelmi pár tiszteletére az operában díszelőadás volt.

Ferdinánd fejedelem holnap délután saját vonatán Szombathelyre utazik, ahol pénteken szentist tart a nevét viselő 11. huszárezred felett.

BETÖRÉS az Andrásy-téren.

Jókedvű tolvajok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

A város legélénkebb helyén, a rendőrszem észrevétlen felügyelete mellett ma éjjel két jókedvű cimborá lakomát csapott Lázár Gyula csemege kereskedésében. A mogorva rendőri jelentés ugyan rendkívüli ügyességgel elkövetett betöréses, álkulcsos lopásról és holmi más, a büntető kódexszbe ütköző bűnökről beszél. De ki haragudhatnék komolyan két vagy három jókedvű alakra, akik már akkor is jókora adag bátorsággal rendelkeztek, mielőtt spanyol vörösborokat, koantrót és más földi gyönyörűségeket szedtek magukba a sötét éj leple alatt Lázár Gyula üzletében. Mert a zajos és fényesen kivilágított kávéházzal szemben — ahol folyton settenkedik rendőr, aki éberen őrködik afölött, hogy öt perccel túl ne lépje valami széleskedvű atyafi a zenezárórát — a Salacz-utca sarkán az Andrásy-téren néhány csemegére éhes ember álkulccsal kinyitja a nagy kaput, lefeszíti az üzlet udvarra nyíló ajtajáról a keresztvasat elzáró lakatot, bemegy az üzletbe, világosságot gyújt, ott lakomát csap, üvegeket tör össze és észrevétlenül távozik. Ha ez lehetséges, mi lesz itt a télen a Rácvárosban?

A detektívek nyomozzák a betörőkets szeretnék kézre keríteni, mert a munkájuk nyomalából azt sejtik, hogy nem mindennapi, tucat gazemberekkel lesz dolguk.

A ház kapuján Wertheim zár van, az udvarra nyíló ajtón levő lakat pedig oly módon van széjjel szedve, ahogy azt csak rafficált és sokat dolgozott betörők szokták.

Az üzletben az éjjeli látogatók, ugylátszik, csalódtak. A csemegének vadnak, halnak sem lehetnek ellenségei, megdöszmálták alaposan a raktárt s egy föléstendőre elláták magukat mindennel mi szemnek, szájonk ingere. Milyen felháborítható azonban a jó inyű betörőket az üzlettulajdonos óvatossága. Mit ér a sok ízes falat, mit használ a toroknak kellemes bízsergetése, ha a zsebek üresek? Nekik minden, de különösen pénz kellett volna!

És Lázár Gyula van olyan óvatos, hogy mindössze negyven korona apró pénzt tart a kézipénztárban. Ezért bosszút, furcsa bosszút állottak a jó madarak. Essükbe jutott az ungvári katonai betrány sők is úgy jártak el, mint ama közös hadseregbeli főhadnagy, aki a honvédtisztek iránt érzett mély megvetését így fejezte ki:

— *Fütyülök a honvédtisztek fejére. Ők is — fütyültek a kézipénztárra és ma reggel a kézipénztárt alaposan ki kellett surolni, az üzletet pedig két óra hosszat szellőztetni, mert roppant kellemetlen szaga volt a — fütyülésnek.*

Ezekből a nyomokból állapította meg a rendőrség, hogy az éjjel betörők jártak az Andrásy-tér és Salacz-utca sarkán levő Lázár-féle üzletben.

A fűszerkereskedő a fentiekén kívül még azt is tapasztalta, hogy üzletéből a következő áruk hiányzanak: Három üveg vanília likőr, három üveg koantró, nyolc üveg konyak, két üveg spanyol bor, egy nagy üveg jamajka rum, több butella magyarádi bor, öt kilogramm csokoládé, hat kilogramm szelámi, négy kilogramm parmesán sajt, több doboz szardínia, öt kilo-

gramm debreceni szalonna, kolbász és hogy szalonképesen távozhasanak munkájok színhelyéről a betörők, több darab kölni szappant is zsebre vágtek.

Munka közben spanyol bort ittak és kassal sódarból lakmároztak. A történelmi igazságnak tartozunk, ha elmondjuk, hogy othagyták — az üres boros palackokat és a zsíros részét a sonkának nem szeretik.

A halott vádjai.

Keresik a névtelen levélíró.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 23.

Rendkívül bonyodalmas ügyben indította meg ma — mint fővárosi tudósítónk jelenti — a vizsgálatot a budapesti főkapitányság. Teufli Ferenc, a Magyar Államvasut gépgyárának alkalmazottja szeptember 12 én névtelen levelet kapott, amelynek ismeretlen írója arról értesítette Teufli, hogy a felesége lépten-nyomon megcsalja. A levélíró az asszony szeretőjének nevét nem említette meg, annyira körülírta azonban a titokzatos látogató személyét, hogy abban rögtön ráismert Teufli Sági János cipészre, aki bejáratos volt a házukhoz. Egy két napig semmit sem szólt a gépgyári munkavezető a feleségének, amikor azonban már nem tudta elviselni a bánatát, a szemére hányta az asszonynak a hűtlenségét. Teufli Ferencné tiltakozott, az ártatlanságát hangoztatta, a férj azonban nem hitt az asszonynak. Azt mondta, beidja a válópört.

Hiába tiltakozott Teufli Ferencné, hiába sírta el az ártatlanságát, a férj megmaradt az elhatározása mellett. El akart válni a feleségtől. Három nap múlva az asszony öngyilkossá lett. Marólugot ivott és egy revolverrel szívenlőtte magát. Azonnal meghalt. Az öngyilkosságát be sem jelentették a rendőrségnek. Az asszony kövételül az öngyilkossága előtt levelet írt a férjének, amelyben azzal a váddal illel Sági János cipészt, hogy a halálba kergette. Többek között ezt írta az asszony a levélben:

— Ártatlanul kompromittált engem Sági.

Igaz, hogy a cipész folytonosan írogatta nekem a szerelmes leveleket, el akart csábítani, ígerte, hogy feleségül vezz, ha elválok tőled és sokszor megátogatott, mikor egyedül voltam idehaza. En azonban nem hallgattam meg. Elutasítottam és amikor már a legnagyobb mértékben alkalmatlan volt a látogatása és az üldözése, kiadtam az útját. Azt mondtam neki, ne írjon többé egy sort sem és hagyjon békében, hallani sem akarok róla. Biztos, hogy ő írta a levelet, hogy megboszuljon engem . . .

A levele mellé csatolta az öngyilkossá lett asszony Sági Jánosnak összes szerelmes írásait, husz szerelmes levelet és több képpes levelező lapot. Teufli Ferencet azó a furdalta a lelkiismerete, nem tudott belenyugodni a dolgba és panaszával a rendőrséghez fordult. Várkonyi Kálmán dr. ügyvéd útján ma délelőtti megtette a fő jelentést a főkapitányságn, amely az ismeretlen levélíró ellen megindította a büntető eljárást. A főkapitányságn vannak most a cipész szerelmes levelei meg az a névtelen levél, amely a gépgyári munkavezető családi boldogságának megrontója volt. Iráskértők vizsgálják majd meg a leveleket, hogy megállapítsák; Sági János írta-e meg a férjnek az alaptalan vádat, amely a halálba kergette Teufli Ferenc feleségét.

Az aradi részvények elutasítása.

A szigorú miniszter.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

A kormányhatóságtól ma megint olyan leirat érkezett Arad városához, mely a város közönségének egy nagyfontosságú kérésére ad elutasító választ. A leirat megtagadja a városnak azta kérését, hogy a pályázatoknál az aradi pénzügyintézetek részvényeit, valamint eddig, úgy ezentul is óvadékul elfogadhassa.

Az aradi pénzügyintézetek részvényeit ugyanis eddigelé a város mindentéle pályázatoknál elfogadta óvadékul. Nagy könnyebbség volt ez az aradi iparosokra és vállalkozókra, akik inkább rendelkeznek ilyen részvényekkel, mint állami papirokkal vagy tőzsdén jegyzett értékekkel. Az aradi részvényeket ezért eddigelé mindig elfogadták óvadékul, természetesen olyan határig, ameddig a törvény megengedi. Arfolyamértéküket e célból a város pénzügyi bizottsága minden esztendőben megállapította és az így megállapított értékben tudták azt be a pályázók óvadékába.

A városnak ezt a jogát eddigelé semmi sem korlátozta. Az idén azonban egy miniszteri rendelet, a közszállítási szabályrendelet kimondotta, hogy a városok ezentul az értékpapírok közül csak állampapírokat vagy tőzsdén jegyzett papírokat fogadhatnak el óvadékul. Mivel ez a rendelet érzékenyen érinti az aradi iparosokat és vállalkozókat, Arad város közgyűlése a pénzügyi bizottság javaslatára felirt a kormányhoz, kérve, hogy engedélyezze továbbra is az aradi papírosoknak óvadékul való elhelyezését. A kérelem indoklásául felhozta azt is, hogy az aradi pénzügyintézetek olyan jó hírű, erős alapu intézetek, hogy azok részvényei biztos óvadékul szolgálhatnak.

Arad kérelmére ma érkezett le a miniszteri leirat. A pénzügyminiszter nem teljesíti a város kérelmét és fenntartja azt a rendelkezést, hogy a város csak állami vagy tőzsdén jegyzett papírokat fogadhat el biztosítécul.

A miniszteri leirat e határozatot azzal indokolja, hogy a városi pénzügyintézetek részvényei nem nyújtanak olyan garanciákat, mint az állami vagy a tőzsdén jegyzett papírok. Azok értékét — mondja a leirat, — nem lehet megállapítani teljes határozottsággal és így nem olyan biztosítékok, hogy óvadékul szolgálhatnának. Nem tehet a kormány e tekintetben kivételt az aradi pénzügyintézetek részvényeivel sem és nem tartja azokat sem olyanoknak, melyeket óvadékul a város a közszállítási szabályrendelet intézkedése dacára elfogadhatna.

E miniszteri döntés, melyet a városházán nagy titokban tartanak, meglehetősen súlyosan érinti az iparosokat és vállalkozókat, akik eddig a pályázatoknál óvadékuk egy részét aradi papírosokban tehették le. Nem is volt abból kára eddig a városnak és ezért érthető, hogy a miniszteri leirat intézkedése az érdekeit körökben szomorú meglepetéssel szolgálta.

Alaptalan vádak

Bizottság egy tanító ellen
Nem bántotta a kis leányokat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Hónapokkal ezelőtt nagy feltűnést keltett az a feljelentés, amelyet egy aradme gyei községi tanító ellen két leány szülei adtak be. A feljelentés a tanítót azzal vádolta, hogy a reábizott két iskolás leányon szemérem elleni erőszakot követett el. Az ügyészség vádirata ellen a tanító kifogásokat adott be, amelyeknek a vádtanács helyt is adott és a tanító ellen a vádat megszüntette. A vádhatóság felfolyamodása folytán az ügy a nagyváradai főügyész elé került, akinek végzése ma érkezett, le az aradi törvényszékhez. A főügyész a vádtanács megszüntető határozatát helybenhagyta és így a megvádolt tanítót teljesen rehabilitálta.

A feljelentést Skroll Mátyas, Jugozi földműves és neje tették meg az aradi ügyészségen. Megvádolták Iszpraunik György tanítót, hogy az ő két leánykájukkal, Skroll Máriával és Skroll Krecsunyével szemben, akik a tanítóhoz jártak iskolába, szeméremértő módon viselkedett. Az ügyészség szemérem elleni erőszak büntette miatt vádat emelt a tanító ellen, de a vádtanács nem látta beigazolván a feljelentésben foglaltakat a tanító ellen a súlyos vádat megszüntette.

Az ügyész e határozat ellen felfolyamodással élt a nagyváradai főügyészhez, aki most a vádtanács határozatát jóváhagyta.

Zselénszki gróf és az O. M. G. E.

Lemondott az alelnöki állásról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 23.

Ismeretes az a válság, amely az ország legelső gazdasági testületének, az Omge-nek vezetőségében kitört azzal, hogy Dessewffy Aurél gróf elnök és a vele szolidáris két alelnök beadta lemondását. Az elnökség eme elhatározásának oka a főrendiház legutolsó nyári ülésén történetekre vezethető vissza, amikor arról volt szó, kívánják-e tárgyalni a főrendek Zselénszki Róbert grófnak a fedezetlen határidőzlet eltörlésére vonatkozó javaslatát. A kérdésben a főrendek véleménye megosztott s a szavazatok aránya egyenlő volt, amikor Dessewffy Aurél gróf, a főrendiház elnöke a maga votumával úgy döntötte el a kérdést, hogy a főrendiház nem tűzi napirendre a tőzsde reformját célzó javaslatot.

E miatt Dessewffyt agrár körökből erős támadások érték, amelyek következtében elhatározta, hogy lemond az Omge-ben viselt elnöki tisztéről. Dessewffy után a két alelnök, Pallavicini Ede őrgróf és Bujanovics Sándor is bejelentette lemondását, szolidaritást vállalva az elnökkel.

Az elnökválság ügyével az egyesület igazgató választmánya mai ülésén foglalkozott.

Az ülésen Zselénszki Róbert gróf bejelentette, hogy előbbi elhatározását megismételve ő is szolidaritást vállal Dessewffyvel és szintén lemond az alelnökségről. Tszé-

ezt azért, hogy az agrár tábor egységes voltát dokumentálja. Reméli, hogy el fognak simulni az ügy hullámai. *Szell Kálmán* indítványára az igazgató választmány elhatározta, hogy nem fogadja el az elnökség lemondását, hanem minden módon oda fog hatni, hogy Dessewffy lemondását vissza vonja. E végből határozatba ment, hogy az egyesület küldöttéleg fogja feltérni Dessewffyt a maradásra, ha pedig Dessewffy elhatározását nem másítaná meg, a közgyűlésen újra megválasztják elnöknek.

Amiről beszélnek.

Jóiról és rossziról a kisvárosban.

Aradi nászutasok.

Aradi följelentés alapján pikáns ügyben indított most nyomozást a budapesti rendőrség. Eddig ismeretlen humorista visszaélt egy aradi tekintélyes ügyvéd nevével és annak a nevét felhasználva, két éjszakát töltött egy csinos aradi hölgyecske társaságában egy pesti szállóban.

A furcsa kis dolog a következőképen pattant ki: Nagy Sándor, képviselő (Nagy Sándor neve minden vidám ügyben megtalálható) a napokban Budapesten volt a Rémi-szállóban lakott. Amikor hazajött, nevelve üdvöszölte a korzón sétáló *Eles Béla* dr. ismert aradi ügyvédet.

— Gratulálok Béla, — mondta.
— Mihez gratulálsz?
— Hát a feleségedhez, te kis hamis.
— Jó vicc.
— Igazán nem illik, — tréfálkozott tovább a képviselő — hogy anélkül noszultél meg, hogy a legjobb barátaidat értesítetted volna az esküvőről.

Eles dr. tréfának tekintette a dolgot, Nagy Sándor azonban tovább faggatta:

— Csinos legalább öngyűsége?
— Dehát voltaképen kiről beszélek?
— Kiről? Hát arról a nőcskéről, akivel két napig Budapesten voltál a Rémi-szállóban.

Eles kijelentette, mit se tud arról, hogy ő a Rémi-ben tartózkodott volna. Régen nem volt Budapesten, így hát Nagy Sándor bizonyosan téved.

— En nem tévedek, fiam, — mondta a képviselő most már komoly hangon.

Azután elmondta, hogy a Rémi-szállóban a vendégeket jelző táblán kifüggesztve látta a következő cédulát:

Dr. *Eles Béla* és neje

Arad.

emelet 47.

Amikor megpillantotta a fölirat a portás helyiségében, megkérdezte a kapustól: mikor szállott meg a pároska? A portás azt mondta, hogy két éjjelt töltöttek a szállóban. Nagy Sándor azt gondolta, hogy a fiatal ügyvédnek kalandja van valakivel és nem akarta megzavarni a bizalmas kettőst.

Amint *Eles Béla* ezt meghallotta, nyomban fel telefonált a Rémi-szállóba. Ott természetesen meg erősítették a képviselő előadását. A telefonon fölvilágosították, hogy az illető férfi magas, sovány, nagyon szőke ember volt, a nő pedig kővér, barna volt, két szemekkel.

Erre az aradi ügyvéd telefon útján följelentést tett a budapesti rendőrségnél az ismeretlen dzsentimen ellen, aki ugylátszik nemcsak a más feleségére, hanem a más nevére is pályázik.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály 151.

Ujabb városi vállalatok.

Mesterséges hűtő. Jéggyár. —
Szemétegetés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Az októberi közgyűlés elé a tanács egy újabb nagyarányú tervvel járul, amelynek megvalósítására a városnak körülbelül 120—150 ezer koronás beruházási hitelt kell felvennie. A közbiztonság tapasztalt tarthatatlan állapotok megszüntetéséről van szó. Évek óta hangzik el nyaranta a mészárosok és hentesek panasza, a melyet a primitív és elégtelen hűtő berendezés miatt juttatnak el a hatóságokhoz. A tanács most elhatározta, hogy radikális módon szabadítja meg őket a vágóhídi mizériáktól és segít a mészárosokon, akik a nyár folyamán óriási károkat szenvednek a hus gyors romlása miatt.

A modern berendezésű vágóhidakon már régóta szaktították a jéggel való hűtés rendszerével s mindenütt megvalósították a hűtő által történő mesterséges hűtést, mely lehetővé teszi, hogy nyáron, mikor a marhahús és disznóhús forgalma megcsappanik, több napon át frissen tartott, romlástól teljesen megóvott húshoz jusson a közönség.

A hűtővel egyetemben a tanács a műjéggyártásának kérdését is bekapcsolta tervzésébe s a vágóhídon jéggyárat akar felállítani, hogy ezzel kiszorítsa az egészségtelen természetes jég használatát. Minthogy azonban a jéggyártás nem a legjövődélmezőbb vállalatok közé tartozik és csak ott válik be, ahol a gyártáshoz szükséges hajtóerő, ugyszólván egyáltalában nem okoz költséget, *Lőcs* Résző gazdasági tanácsnok úgy szándékozik a mielőbbre szállítani a hajtóerő költségeit, hogy összekötne a jéggyártással a szemétegető kemencét. A város ugyan nem tette magáévá *Hecht* Adolf dr. tiszti orvos indítványát s a szemétegető *Seabó* Zoltán szőlőbirtokosnak adta bérbe trágya feldolgozás céljaira s az elégetés eszméjét mellőzte.

Most azonban azt hiszi a tanács, hogy megváltoztatható a közgyűlés felfogása s a mesterséges hűtővel egyetemben est a köztisztasági intézményt is szolgáltatásba állítaná a város községszéke. A szemét tényleg olcsó fűtőanyag, de még nincsenek számadatok arra, vajjon miibe kerül a szemétegető kemence építése, berendezése és fenntartása.

A kombinációk tetszetősek és első halálra senkinek sem lehet kifogása az ellen, ha a tanács a város községszéki és köztisztasági viszonyait javítani akarja. Azonban azt már ma megállapíthatjuk, — anélkül, hogy a közgyűlés elé kerülő tervvel szemben bármilyen álláspontot is foglalnánk el — hogy Aradváros községszéke nem bírja a műjégnek. Est tényleg bi onyítják.

Az *Acsev*-nek volt műjéggyára, melyet pártolás hiányában megszüntetett. A jég elsőrendű kristályjég volt s akik használták, nem győzték dicsérni gazdaságos voltát. Ez év elején a vasút igazgatósága újból meg akarta kísérelni a jéggyártást és körlevelek, hírlapok útján kérdést intézett a közönséghez, vajjon hajlandó lenne a állandó fogyasztást biztosítani a gyárlag termelt jég részére. A jelentkezés oly kis méretű volt, hogy az *Acsev* nem ültötte fel a gyártást.

REVERENDÁBAN a vádlottak padján.

Váltóhamisító, káplán

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, szeptember 23.

A budapesti büntetőbíróválasztás ez év május havában tárgyalta Angyal Béla csantavéri származású negyvenhárom éves volt ipolyzséki és miskolci római katolikus segédlelkész váltóhamisítási, közokirathamisítási és családi bűnügyeit. A magáról megfellebbezett lelkész, akit érseki hatósága a múlt év január 8-án megfosztott segédlelkései állásától, ezen idő óta szőlőmoskodásokból tartotta fenn magát. A múlt év május havában Zsigmond Mihály és Pap József ipolyzséki gazdák nevére hamisított 2 db 500 koronás váltót s számítottatott le a fővárosban az Unió takaréks- és hitelszövetkezetnél. Ugyanezek nevére megállapodás ellenében egy 900 korona értékű váltót is értékesített a halasszarymatli takaréknál.

Ezzel azonban nem érte még be. A múlt év július elején Serfűző András miskolci gazdember ingatlanokra akart hamisított okmányok alapján nagyobb kölcsönt felvenni a pesti megyei népbank mint szövetkezetnél. E kísérlete azonban nem sikerült s a károsult gazdák feljelentésére a fővárosban álnév alatt rejtőző papot letartóztatták. Azóta a rossz utra tért papnak már többször gyűlt meg a baja bírósággal; több váltóhamisítás ügyében most folyik ellene a vizsgálat Kalocsán és Budapesten.

A törvényszék a vádlottat másfél év börtönnel ítélte egy rendbeli csalás kísérletéért és közokirathamisítás kísérletének büntetéséért. A bíróság a vádlott lelkészszel szemben alkalmazta az enyhítő 92 ik szakaszt, mert ezen bűncselekmények miatt amugy is már állását veszítette.

A vádlott és az ügyész felelőzése folytán — mint fővárosi tudósítónk jelenti — ma tárgyalta a királyi tábla első büntető tanácsa Frenreisz István elnöksége alatt az ügyet. Előadó Erdőgh András bíró volt, a vádhatóságot Magyar István főügyész helyettes képviselte. A vádlott reverendában, börtönőr kíséretében jelent meg a tárgyaláson. Az ügy ismertetése után a főügyész tartott vádbeszédet és súlyosbíró körülménynek kívánja betudni, hogy éppen egy keresztény pap, akinek kötelessége lenne jó példával előjárni, csapja be és károsítja meg a hívőt. A közbíró a bizonyítási eljárás kiegészítését és több tanu beidézését kérte, ezenkívül irásszakértők meghallgatását.

A királyi tábla a védő kívánságához képest elrendelte a vizsgálat kiegészítését, annak foganatosításával a vizsgálóbírót bíráván meg. A vádlott továbbra is fogva marad.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A vetélytársak. Megrázó tragédia, a katonai sors szomorú epizódja az a kép, mely sokak szeméből fog könnyeket kicsalni az *Uránia* színház mostani előadásán. Egy fiatal tisztet épp az esküvője napján szólítja a parancs Indiába. A vetélytárs, aki szintén kérője volt a tiszt feleségének, csak hogy nemtelen bostuvágyát kielégítse, szintén Indiába megy. A fiatal tisztet fontos megbízatással küldi el parancsnok egy felkelő seregnek kiképzésére. A vetélytárs, megtudva a megbízást, elárulja a tisztet, aki áruházban, feleségével együtt közeledik az ellenséges táborhoz. Elfogják és megvakítva elbocsájtják. Az áruló az angol csapatok kiképzését is magára vállalja, de rajta veszt és életével lakol. Ezt az

izgalmas drámát csodaszép kiállításban mutatja be az *Uránia* színház. Bámulatos a kiállítás gazdagsága, a mozgalmas csoportok, az eleven élet, mely valóban páratlanul teszi ezt a képet. Ez a kép A császár című történelmi képpel egyidőben kerül előadásra.

Aki egy főherceget arcul ütött.

Elzúllott főhadnagy.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 23.

A szabadkai rendőrség letartóztatott egy embert, aki furfangos uton pénzt csalt ki a tanyai gazdától. A letartóztatott emberről kiderült, hogy évekket ezelőtt Bécs egyik legdélcegebb huszártiszteje volt, de egy olasz grófnő miatt, aki kedvese lett, hevesen összetűzött Ottó főherceggel s a fenséges urat arcul ültötte. Emiatt távoznia kellett a hadseregből s azóta teljesen elzúllott.

A letartóztatott embert Miesner Ruolfnak hívják s a csalásokat úgy követte el, hogy sorra felkereste a szabadkai tanyai gazdákat s azt mondta nekik, hogy a miniszter őt küldötte ki a tanyai iskolák helyét kijelölni. A gazdák természetesen kérték, hogy az iskolát az ő tanyájuk közelében állítsák fel és Miesner ezt mindegyiknek megígérte. E címen pénzt csalt ki tőlük, míg valaki a rendőrségen feljelentette s tegnap letartóztatták.

Miesner kihallgatása alkalmával szenzációs vallomást tett kalandos élettörténetéről. Az elzúllott ember öt évvel ezelőtt huszárfőhadnagy volt Bécsben s ott megismerkedett egy gyönyörű szép olasz grófnővel, aki elváltan élt férjétől. Gyakran tett látogatásokat a grófnőnél, aki láthatólag szívesen fogadta a daliás huszártisztet. Az ismeretségből mélyszerelem lett és a grófnő viszonzta érzelmeit. Attól fogva naponta meglátogatta imádottját, akinek mély szerelméről és hűségéről teljesen meg volt győződve.

Egy alkalommal szolgálati ügyben hosszabb ideig távol volt az osztrák császárvárostól s amikor visszaérkezett, első utja a grófnő lakására vezetett. Bejelentés nélkül egyenesen a grófnő budoárjába ment, ahol imádottját egy idegen férfi karjai között találta. A meglepett szerelmes pár ijedten ugrott fel a pamlogról s Miesner a férfiuban Ottó főherceget ismerte fel.

A főherceg dühösen rákiáltott a főhadnagra:

— Hogy mert ön ide bejönni? Azonnal takarodjék!

A főhadnagy először megütközve bámult a fenségre, azután rávetette magát és a főherceget teljes erővel arcul vágta.

A kinos affér a legnagyobb titok homályában maradt, de Miesnernek távoznia kellett a hadsereg kötelékéből. A fényesen indult katonai karrier megszakadt s Miesner Bécsből Magyarországra jött. Állást akart vállalni hivatalokban, de nem kapott. Akkor letelepedett a Bácskában és gyanus manipulációkba fogott, hogy magát fentarthassa. Az utóbbi időben teljesen elzúllott és most üzemeiért a rendőrség letartóztatta.

A főhadnagy elzúllott és most üzemeiért a rendőrség letartóztatta.

ANDRÁSSY A VÁLASZTÓJOGRÓL.

Plurális lesz.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, szeptember 23.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma a képviselőház ülésén és a folyosón nagyfontosságú kijelentéseket tett a választói reform ügyében. A parlament színe előtt egy interpellációra adott válaszában a miniszter nyilatkozott a reformról, de nem merült a részletekbe, csupán annak hangsúlyozására szorított, hogy a paktumban nincsen szó a választói jogokról. Kristóffy javaslata formájában kötelezőleg vállalt keresztülviteléről.

A folyosón.

A belügyminiszter ama nyilatkozata, amelyet a folyosón tett, már több érdekes és jelentős adatot árul el a készülő nagy reformról. A képviselők Andrásynál főleg a kerületek beosztása iránt érdeklődtek.

— Erre nézve nem adhatok ma még felvilágosítást, — mondta a belügyminiszter. De már nem kell sokáig várni. Október végén vagy november elején okvetlenül bsterjesztem a javaslatokat.

— Sokat foglalkoztál, kegyelmes uram ezzel a kérdéssel. Ugy hallom, hogy még éjszaka is térképen aludtál, — mondta neki Halász Lajos.

Andrássy elmosolyodott:

— Szerénytelenség nélkül elmondhatom — felelte — hogy csakugyan egész alaposan ismerem a kérdést s sok ideig foglalkoztam vele. Az volt az intencióm, hogy azzal a merénylet-tervvel szemben, melyet Kristóffynak eszeltek ki a nemzet ellen, olyan javaslatot készítsek, mely a nemzeti érdeket mindenképpen megóvja.

— Annyi bizonyos, hogy a szociálistákat le kell törni, — jegyezte meg Mussa Gyula.

— Est nem álom, — felelte Andrásy Gyula. De a magyar szupremáciát se engedem érinteni semmi áron.

— Legjobb volna, ha szívből dobnánk az egész javaslatot — vélte Fábry Károly.

A társaság, mely a belügyminiszter körül állott, elnevette magát s Mussa Gyula volt az, aki szigorúan kitanította a másik függetlenségi képviselőt:

— Barátom — mondta — ha a korona egyszer már jogokat akar adni a népnek, mi nem lehetünk azok, akik ennek útját állják...

Beszélték még bőven a pluralitásról, melyet Andrásy a nemzeti érdekek védelmének egyetlen eszközének mondott.

— Ez ellen a terv ellen pedig — mondta — rendszeres agitáció folyik. Nem mulik nap, hogy vidéki szociálista szervezetekből tiltakozó sürgönyököt ne kapnánk. Mi is jött nagy csomó.

Ez vagy harminc táviratot mutatott a képviselőknek. Valamennyinek ugyanaz a szövege s a pluralitást az általános választói jog meghamisításának nevezik.

Az ülés végén ismét igen sok képviselő gyűlt Andrásy köré s újból a választói reform és a pluralitás kérdését hozták szóba. A belügyminiszter ezeket mondotta:

— A pluralitás nélkül nem lehet a választói jogot megőrizni. Ez a reform átmeneti s ma még nem tudom, hány évre szól. De azt bizonyosan tudom, hogy ez a mostani reform az egyedül helyes és reális átmenet a teljes választói jogra.

Arra a kérdésre, hogy a hajlandó-e a...

javaslaton esetleg változtatásokat eszközölni, Andrassy így nyilatkozott:

— *Javaslatomon nem változtatok és nem is változtathatok. Ezzel állok, vagy bukom és ezzel áll vagy bukik az ország is. En nem jártam el könnyelműen. Londonban beszéltem az angol miniszterelnökkel és több elsőrangú szaktekintéllyel s valamennyinek az volt a meggyőződése, hogy az egyetlen átmenet a cenzusos választói jogról az általános választói jogra csupán a pluralitás révén történhetik meg. Egyébként pedig egyetlen szakaszból álló javaslattal el lehet majd törölni a pluralitást és át lehet menni a teljes választói jogra.*

Az üléssteremben

A belügyminiszternek *Pető Sándor* interpellációjára adott válasza után *Vlád Aurél* román nemzetiségi az általános választói jog ügyében interpellál és kéri a minisztert, fismertesse meg a Házzal a választói jog alapelveit.

Andrassy Gyula gróf belügyminiszter nem hajlandó ma a törvényjavaslat tartalmáról bővebben nyilatkozni, mert erre szükség nincs. Majd ha a javaslat a Ház asztalán lesz, az egész ország láthatja. Nem hajlandó az ugratásnak engedni. Abban azonban téved *Vlád*, hogy a plurális választói jog ellenkezik a nagy néprétegek érdekeivel. Az alkotmányjog legelemibb fogalmával ellenkezik az: egy királyt kötelezni egy felelős miniszter kijelentésének megvalósítására. Azért, mert *Kristóffy* hangoztatta az általános választói jogot, azért ezt úgy oda állítani, hogy ez obligója a királynak, lehetetlen.

A paktumban semmi ilyen nem foglaltatik, de nem is foglaltatható. Kéri válasza tudomásul vételét.

A Ház a belügyminiszter választát tudomásul vette.

BARTA FERENC PÖRE az Aradi Hitelbank ellen.

A hűtlen alapító.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23

Az *Aradi Hitelbank Részvénytársaság* — még szövetkezet korából — több pöre van a szövetkezet alapítója, *Barta Ferenc* volt belényesi képviselő, jelenleg turócszentmártoni közjegyző ellen. *Barta* tudvalevőleg kezdeményezője volt a szövetkezet alapításának és elnöke a szövetkezet, majd később a részvénytársaság igazgatóságának. *Barta* maga több mint másfélszáz részvényt jegyzett a Hitelbanknál, jó ideig ügyésze is volt a szövetkezetnek, állandó összeköttetésben állott tehát a bankkal, amely összeköttetés csak az utóbbi időben szakadt meg.

A szakadást az idézte elő, hogy *Barta* mindmáig nem fizette ki a részvényeiért járó díjakat. Mikor erre a bank felszólította, egyszerűen lemondott igazgatósági tagságáról, de kötelezettségeiről nem akart tudni, sőt ő indított pert a Hitelbank ellen.

Ez a per — mellyel ma foglalkozott az aradi járásbíró — még abból az időből ered, mikor *Barta* még ügyésze volt a Hitelbank-szövetkezetnek. Ilyen minőségében az intézetnek több váltóját perrelte. Behajtani azokat nem tudta, de követelt a banktól 200 korona utiköltséget

egy utjáért és 200 korona ügyvédi költséget. A Hitelbank nem fizette ezt meg *Bartának*, mert annak a szövetkezetnél ugyanakkor többféle és nagyobb tartozásai voltak.

A mai tárgyalásra *Szántó Izidor*, a Hitelbank vezérigazgatója későn jelent meg, amiért a bíróság őt elmakacsolta. Az intézet most megbízta *Vadász Ármánd dr.-t*, hogy igazolást nyújtson be.

Az intézetnek különben most több pere is folyik a hűtlen alapító ellen. A részvénydíjakért is perelték a közjegyzőt s ezenkívül egy ezer koronás váltó miatt is folyik per *Barta* és a Hitelbank között.

Elmebajos aradi asztalos.

Nincs hely a közkórházban. — A megsebesített asszony.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Tudvalevő, hogy az aradmegyei közkórházban nincs elég hely a betegek, különösen az elmebajosok számára. *Dálnoki Nagy Lajos* alispán több ízben tett előterjesztést a kormánynak a közkórház kibővítése érdekében, de a belügyminiszter csak részben fogadta el az átalakításokra vonatkozó javaslatot. A miniszter sokalta a kibővítés költségeit s csak 40,000 korona fölhasználását engedte meg. A kibővítési munkálatokat még mindig nem kezdték meg, pedig már nagy szükség volna a közkórházban a helyre.

Hogy a helyszüke milyen kellemetlenségeket idézhet elő, azt bizonyítja a következő sajnálatos eset:

A *Kisna utca* 76. számú hában lakik *Schmidt János* aradi asztalossegéd a feleségével. A házaspár békeszékben élt s tisztességesen megélt abból a keresetből, amit *Schmidt* vitt haza.

Az utóbbi hetekben azonban nagy szerencsétlenség szakadt a házastársakra. Az asztalos betegeskedni kezdett és olyan különösen viselkedett, mintha az elméje elborult volna.

Elsőre csöndes téboly jelei mutatkoztak rajta, de később dühöngeni kezdett. Az udvarban lakók féltek tőle, mert olyan jelzéseket rögzített a lakásban, amit a közveszélyes őrültek szoktak. Tört, zuzott, marcangolta a saját karján a húst és a szája tajtékzott.

A szegény asszony kétségbe esett, mert már nem egyszer az ő élete is veszélyben forogott a férje rohamai alatt. A szomszédok tanácsára tegnap fölment a rendőrségre és az egyik tiszviselő: arra kérte, lépjen közbe a rendőrség, hogy elhelyezhessék a férjét a kórház elmebajos osztályában. A rendőrségnél azt mondták, hogy a kórházban nincs hely, oda hiába viszi az urat.

— Majd megájták a tekintetes urak, hogy az uram őrültségi rohamában még megöl valakit. Lehet, hogy én leszek az első áldozat, — panaszkodott a szegény teremtés és sirva hagyta el a városkázát.

Alig hogy hazament, az urán ismét erőt vett a téboly. A feleségének rontott és a jobb karját összeharapdálta. *Schmidt* ré sikoltva futott az udvarra, ahol a lakók kiszabadították az őrült férfit kezéből. A szegény asszony most a szomszédoknál bujdosol, mert nem mer elmebajos férjével együtt lenni.

HIREK.

Leánykereskedő háztulajdonos.

Két hónap és hatszáz korona.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 23

Még július tizenötödikén történt, hogy a budapesti rendőrség a keleti pályaudvaron letartóztatott egy *Bella Karolin* nevű leányt, aki Szerajevóba készült harmadosztályu vasuti kocsin és tíz koronával a zsebében. A detektivek már hosszú idő óta figyelték a pályaudvar környékét és *Neumann Mór* háztulajdonost, aki a *Csengeri-utca* 24. számú ház tulajdonosa. *Bella Karolin* a hetedik kerületi kapitányságon *Sajó Sándor* rendőrtanácsos előtt elmondta, hogy *Neumann Mór* beszélté őt rá az utazásra. Elmondta a leány, hogy egy asszony megszólította az utcán, ő a sok csábító ígéretről megszédült, mire az asszony átadta neki *Neumann Mór* címét.

A háztulajdonos aztán pénzt adott a leánynak, tizenkét koronát, megváltotta neki a vasuti jegyet Szerajevóba, ahol egy rosszhírű házban akarta elhelyezni. A rendőrség házkutatást tartott *Neumann Mór* lakásán. Egész csomó levelet és okmányt foglaltak le, amelyekből kiderült, hogy a háztulajdonosnak széleskörű összeköttetése volt Dél-Magyarországon, Boszniában és Szerbiában a leánykereskedőkkel. Állandóan ügynököket tartott *Kanizsán*, *Nagybeocsokereken*, *Temesvárott*, *Fiumében*, *Zalaegerszegen*, *Szerajevóban*, ahol saját magának is van egy rosszhírű mulatója.

A rendőrség akkor elítélte *Neumann Mór*t két hónapi elzárásra és hatszáz korona pénzbüntetésre. A háztulajdonos meglebbezte az ítéletet a belügyminiszterhez, akitől — mint fővárosi tudósítónk jelenti — ma érkezett vissza a hetedik kerületi kapitánysághoz a fölebbezés elutasítása. *Neumann Mór* már le is fizette a hatszáz koronát és már meg is kezdte a büntetésének leülését.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint: e hó 24 én az időjárás: Bayhe, semmi, vagy kevés csapadék.

— Az új tiszántúli püspök. *Debrecenből* táviratozzák: Ma volt a *Kiss Áron* halálával megüresedett tiszántúli református püspökségre a pótválasztás az első alkalommal legtöbb szavazatot nyert két jelölt: *Erőss Lajos* teológiai tanár és *Discsöffy József* esperes között. A kollégium dísztermében felbontották a püspökválasztásra beérkezett szavazatokat, melyeknek eredményeképpen *Erőss Lajos* hetvenkét szótöbbséggel a tiszántúli református egyházkerület püspökévé választották.

— Kibuktatott függetlenségiak. *Maramaros-szigetről* jelentik: Tegnap ejtették meg a városi képviselőválasztásokat, amelyeken az összes függetlenségi párti jelölteket kibuktatták. Kibuktak a városi és a megyei függetlenségi párti elnöke is. A függetlenségiak a választást meglebbezték.

— A keleti vasutak. *Szofióból* jelentik: Bulgária tegnap katonailag megszállotta a keleti vasutak állomásait és a vonatok forgalmát saját embereivel tartja fenn.

*Béce*ből táviratozzák: *Ferdinánd* bolgár fejedelem Budapesten érkezett meg *Aerenthal* báró közös külügyminiszterrel. Híra jár, hogy az alkalommal Bulgáriának legtöbb vitás kérdése, a keleti vasutak ügye is szóba fog kerülni. Azt hiszik, hogy a bolgár kormány meg

fog elégedni azzal, hogy az eddigi állapot fenn tartassék s meg fogja szüntetni a vasutvonal ka tonal megszűlését.

— Befejtették az ankétet. A kamarai kerü let nyári kereskedelmi és munkástestületének kiküldöttel ma reggel kilenc órától este hat óráig folytatták és egyuttal be is fejték az ankétet. A kiküldöttek köszönetet mondtak a kamara elnökségének és a két titkárnak az ankét körül kifejtett busgó munkásságukért. A kamara nevében Kristyórá János elnök kö szönte meg a kiküldötteknek az ankét iránt tanusított elismerésre méltó érdeklődését. A kiküldöttek ma este elutaztak Aradról.

— Tüntetések a fővárosban. Budapesti tu dósítónk jelenti: A szociáldemokrata párt ma este ismét több helyen gyűlést tartott az álta lános választól jog érdekében. A gyűlések után az összeverődött tömeg a „Népszava” szerkesz tősége elé vonult s ott tüntetett. Egy nagyobb csoport az Operaház elé akart vonulni, mert azt hiték, hogy a király megjelenik az esti díszelőadáson, de a rendőrség a tömeget szán dékában idejekorán megakadályozta. A pincé rek gyűlése után valaki bedobta a Newyork kávéház egy ablakát, mire a rendőrség a tö meget osszításra szólította fel, ami teljes rendben meg is történt.

— Katasztrófa egy hadihajón. Toulon-ból jelenti: A *Latouche-Tréville* páncélos cirkálón e őfordult robbanás Lassalins előtt, a byeresi kikötőben történt. A katasztrófát egy 154 mil liméteres ágyúnak a hátsó hajótoronyban tör tént robbanására vezetik vissza. Másrészt azt is állítják, hogy a robbanás, mint annak ide jén a *Caronne* iskolahajón is, egy tüntény meg gyuladásából keletkezett. A szerencsétlenség okát jelenleg nem lehet megállapítani. A rob banás következtében a legénység közül 18 meghalt, kettő súlyosan megsebesült. Két ha lottának és pedig a hátsó toronyban veszélyt állítóknak és egy ajónak halálát eddig nem találták meg. Annyit tudnak náluk, hogy a robbanás mindkettőjüket 80 méternél maga sabra vetette fel, phonnam a cirkáló mögött a tengerbe estek. A tengerészeti prefektúra bejá ratal előtt nagy emberössze gyűlést össze, amely aggdóva kér felvilágosításokat. A prefektúra azonban vonakodik a részletekről nyilatkozni és az előzetes híreket közlésénél a tömeg tiltakozik a prefektúra ezen eljárása ellen. Ezen isgatott hangulatból folyólag több incidens tör tént. A tengerészeti prefektus megjelent a páncé los cirkáló fedélzetén, hogy bevesesse a visz gálátot. Ez alkalommal beszédet mondott az előbbmaradottakhoz.

— Az aradi szociálisták népgyűlése. Az aradi szociáldemokrata párt — amint már la punkban e hónap 20-án megirtuk — szeptem ber hó 27-én délután fél 8 órakor nagy tüntető felvonulással egybekötött népgyűlést tart. Nap rend: 1. Klerikálizmus. 2. Az általános választási jog. Az egyes szakmák a Szabadság téren, Attila-téren, közművesek egyleti helyiségében, nyomdászok egyleti helyiségében és az ácsok egyleti helyiségében gyülekeznek és onnan in dulnak el 2 órakor a Béa-térre. Est a népgyű lést és felvonulást Sárkut Domokos megengedte a pártnak.

— Mibe kerül egy püspöki vacsora? Leticia György dr. temesvári szerb püspök mostani körut jában elérkeve Törökkanizsára is, ahol a program szerint Dimitrijevic Milán szerb plébánosnál kellett egy ebédet és egy vacsorát elfogyasztani. Milán pap jövedelme az idő szerint még nem érte fel a püspök jövedelmét, azért a hívek elhatározták, hogy az egyházközség pénztárából 40 koronát folyósítanak a vendéglátás költségeire. Az összeg ugyan nem nagy, de úgy gondolták a hívek, hogy majd megtoldja a

papjuk egy lépéssel. A pap enné fogva lázasan ké szült a vendéglátásra, úgy, hogy a kasszáma koroná nak gyorsan, sőt hihetetlenül gyorsan elfogytak.

Történt azonban, hogy a készülődések köze pette Tallán Béla országgyűlési képviselő hívta meg vacsorára a püspököt, meg a kíséretét. A hívek tehát, akiknek egyébként is nagyon fájhatott a negy ven korona, mozogni kezdtek. Félős volt ugyanis, hogy a püspöklátásból haszna marad a plébánosnak, amit a derék, jó hívek semmiképen nem akartak. Deputációt eresztettek tehát a plébánoshoz, amely sok himezés-hámozás, az egyházközség sanyaru helyzetének részletes ismertetése és egyéb tudnivalók elősorolása után azzal állott elő, hogy a plébá nos adjon az egyháznak vissza 10 koronát.

Hogy a tíz korona megtérül-e, azt egész bizo nyossággal nem állithatjuk, de a népszerű plébános nak megavanyodott ábrázatából jogosan lehet erre következtetni.

— Elhunyt igazgató. *Mallár* Imre csermői állami csemői iskolai igazgató-tanító hétfőn mun kás életének 57. évében Csermőn elhunyt. Az igazgatót neje, született *Moldoványi* Etelka, nagyszámú családja és számos jó barátja és tisztelője gyászolja. Temetésén, mely ma dél után két órakor volt, nagy gyászoló közönség kísérelt el utolsó útjára.

— Hármaskék. A szomszédos Glogovác községnek nagy asemánye van. Egy szegény asszony, névszerint *Lenner* Ferencné, aki az aradi piacra szokott tejet hordani, ma hármaskéket szült. Az újszülöttek közül egy leány, kettő pedig fiú s valamennyien egészségesek. A három babával együtt *Lenner*nének 7 élő gyer meke van.

— Hajószelőközés a Dunán. *Budapestről* jelenti: A vidádó-téri hajóállomásnál a *Tabán* csavargózs teljes erővel nekiment a *Neptun* vontató hajónak. A *Neptun* erősebb volt és a *Tabán* előrése összeroppan. A *Tabán*on utasok voltak, akik segítségért kiabáltak és jajveszékléssel töltötték meg a levegőt. De a hajó viharezett admirálisa aki előbb elveszítette tájékozóképességét és a kormány kereket, most nem vesztette el a lelkiismeretét, partra szállította az összes utasokat. A *Tabán* pedig bevonult a hajógyárba, ahol kijavítják.

— Szlámot nem ölik meg. *Budapestről* je lenlik: Az a hír, hogy az állatkerti elefántját, Szlámot, a mely az ápolóját megölte, agyon lövik, nem felel meg a valóságnak. *Ráthonyi* Zoltán, az állatkerti igazgatója előterjesztést tett a tanácsnak, amelyben bejelenti, hogy Szlá mot biztonságba helyezte. Az új állatkertben különben is olyan lesz az építkezés, hogy sze renesséltenség egyáltalán nem fordulhat elő. Szlám egyonlívése — mondja az előterjesztés, — már azért is fölösleges, mert nagyon bizony talan, hogy utána szelidebb elefánt fogja kép viselni hatalmas állatfajt.

— Újvízi istentisztelet a zsinagógában. A zsinagóga előjárósága közhírré teszi, hogy rosch hasonok napján az istentisztelet este fél 6 és reggel 7 órakor kezdődik.

— Ongyilkosság dinamittal. *Handlováról* jelenti: *Bahul* József 72 éves bányász, aki munkaképtelensége miatt már régebben nyug díjban van, Handlovára jött fiahoz, hogy azok között élje le öreg napjait. *Bahul* azonban na gyon unta a télenséget és valami uton módon dinamitot szerzett és azt a gyomrára téve meg gyújtotta. A felrobbant dinamit a szerencsét len embert egészen szétlépte. A hatóság meg ladította a vizsgálót, hogy miként jutott az öreg a dinamithoz.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradmegyei kö rőrház igazgatójának *Battonyáról* ismeretlen nek maradt kiváló úról 10 korona adomány érkezett sebássi műszerrel beszerzésére, melyért hálás köszönetét fejezi ki a *kórházigazgató* g.

— Széttépte a med e. *Lőcséről* jelenti: A Podolin melletti erdőben az erdőőr egy ha tallmas medvére rálőtt. A megsebesített vad az erdőőrrre rohant és azt szétmarcangolta.

— A Kőlcsey-egyesület könyvtára ezután pénteken is 4-5 ig lesz nyitva, a régi 2-3-ig tartó könyvtárra helyett. Könyvtárak tehát hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton 4-5-ig vannak. — A Kőlcsey-egyesület a nyári szünet után első választmányi ülését pénteken délután 5¹/₂ órakor tartja meg a Weitzer János utcai polgári iskola tanári szobájában.

— Szemérmetlen üzelmek a Baross parkban. A rendőrség ma előállította *B. M. Jómódu* aradi iparost, akit a detektívek tetten értek, mikor a Baross-parkban kősbortrányt okozó módon az ott jelen volt nőket hábergatta. A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetről s az ügyet áttette a járásbíróshoz.

— Elvesztett a Fehér kereszt szállodától a Hungária-kavénázig terjedő útvonalon egy korál gyöngyör és egy arany óra. A bűncselelet megtaláló illő jutalomban részesül *Müller J. segnél*.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben *Vojtek és Weisz*nál Aradon. 191

TARKASÁGOK.

(A kereskedő neve) Mulatságos jelenet folyt le ma reggel a rendőrkapitányságon. Egy külvárosi asszony jelentkezett *Török* Lajos rendőrtisztelnél.

— Nagy panaszom van, nagyságos uram!

— Na mi baj nékem asszony? kérdezte *Török*.

— Hát kérem szépen bementem egy bótba a kislányomnak keszkenőt venni, de nem tetszett nekem egy sem amit mutattak: végre találtam egyet ami megtetszett. Mikor kifizettem az árát, felpróbáltam a fejemre, hát akkor láttam csak, hogy az nem keszkenőnek való, hanem másnak. Meg is mondtam mindjárt, hogy ezt nem veszem meg, adják vissza a pénzemet. A bótos erre nekem agrott, le kapta a fejemről a keszkenőt és pofonütött. Eljöttem hát, hogy büntessék meg azt a bótost.

— Hát aztán mi a neve annak a kereskedőnek?

— Nem tudom, volt a válasz.

— No hát lelkem — mondta erre *Török* — menjen vissza és nézze meg a kereskedő nevét, mert addig nem tudunk magán segíteni.

— Az asszony erre elment, de nemsokára vissza-jött és nagy diadalal jelentette:

— Tudom már a nevét. És még hozzá milyen cifra neve van.

— Nő, ki az?

— Hát Réfős Divatáru!

(*Tisza István lemaradt*) *Tisza* István a napokban löversenyen vett részt. A *Dóra* nevű lovon futtatott. Amikor megjelent, a közönség éljenezni kezdett.

— A *Dóra*! zug végig a morajlás a totalizátor körül.

— Holt bizonyos.

— Csak ketten futnak ebben az akadályversenyben. A második *Balch* Péter báró, huszárhadnagy.

A pályán folyton *Tisza* van elől. A *Dóra* kitűnően fut. A finish azonban mindig kiszámíthatatlan: az utolsó percben *Balch* Péter elébe vág s bejön elsőnek.

Tisza István későbbben galoppozik be a pályáról. Egész nyugodtan szolt oda *Szunyogh* Lérántnak:

Negyedórán belül megszünteti a

Fejfájást

hirneves

Rozsnyai fejfájás elleni pastilla

1 darab 20 fillér. 6 darab ára 1 korona.

Páratlan hatásu

gyomorerősítő-szer

a Rozsnyai-féle

Kárpáti gyomorcsépp.

Kapható csakis:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

301

Arad, Szabadság-tér.

Iskolakönyvek bekötését

a legjutányosabban eszközli
az

Aradi nyomda részvénytársaság
könyvkötészete.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

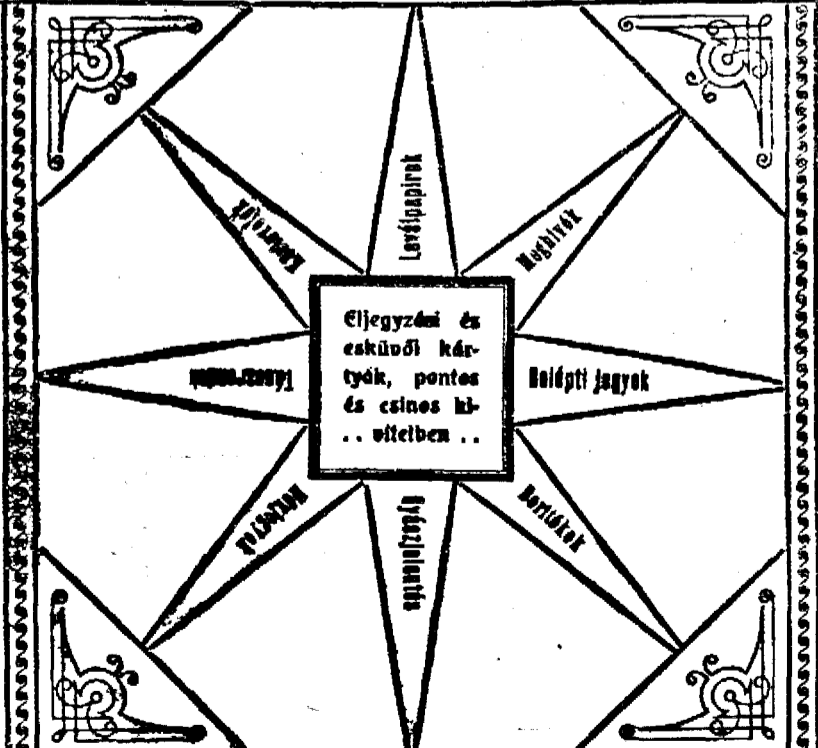
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Befü-
tőmunka

Ajánlja
minden berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT

hol mindenkorra nyom-
tatási munkát gyorsan,
pontosan és a legme-
gazobb kivitelben ju-
tányos áron készíttet-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

- Helyben:
- 1 évre 24 korona.
 - 1 hóra 2 korona.
- Változó:
- 1 évre 28 korona.
 - 1 hóra 2 kor. 40 f.
- szorkostörési telefont 587.
Kiadóhivatal . . . 101.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKINEK

ismertetés híján

házasfőre,
szőlőre,
üzletvezetőre,
kényvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
körtészre,kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy,
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

bérbeadni kíván

Birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,kocsit,
lovat,
halászatot,
teket,

AKI

eladni kíván

bort,
söveget,
borot,
gyümölcsöt,
jabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

kiszáradt vótél vagy bérbevételei csél-
jából keresi.

AKI

valamely állást betöltőni kíván: legbizto-
sabbat ér csél, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Irodai teendőkből,

gyakorlott intelligens leány, ki a
gépirást is érti, azonnali alkalma-
zást keres, cím a kiadóban. 3105

Varrónő

ruha és fehérműben jártas, ajánl-
kozik 90 kr. díjért házakhoz. Holecz
Anna, Süvegtér 6. 3184

Elfogadok

teljes ellátásra fiatal embereket.
50 korona. Cím: Lujza-utca 8. sz.
8141

Makzók

magyar és német fordítással és
egyéb diszes, mint egyszerű zsidó
imakönyvek Krausz Paulin könyv-
és papirkereskedésében Arad, szín-
ház-épület. Telefonszám 511. 995

A kisköruton,

eladó egy még 10 évig adómen-
tes új, kisebb emeletes bérház,
nagy udvarral. Tisztán 6°/_o-ot jö-
vedelmez. Bővebbet Asbóth Gyulá-
nál, Arad, Deák Ferenc utca 6. 3118

Eladó

a Pankotai „Bokréta” hegyen ter-
mett 1891 évi tisztán kezelt bor
kis, nagy és hektoliter mennyiség-
ben. ifj. Werner Adolf Ujszentana.
3087

Pörkölt szalonna,

légszárított, kapható Rauchbauer
Nándornál Ujszentannán 130 ko-
ronáért métermázsánként. 3111

Egy jó forgalmu,

régén fenálló vendéglő a város
közepén más vállalat, miatt eladó.
Cím a kiadó hivatalban. 3101

Őszi blouze album,

a legújabb eredeti szabásmun-
kákkal, dus tartalommal 1.50 fil-
lérérthapható Ingusz I. és fla könyv-
kereskedésében Arad, Weitzer Já-
nos-utca. 201

Egy teljesen új pianino

jutányos áron eladó Neuman An-
tal zongorakészítőnél, József főher-
ceg-ut 6. szám. 2959

Makzók

és izr. imakönyvek nagy választéka.
Irodai kellékek dus készlete. A
végrehajtási novella bejelentési
nyomatványai kaphatók: Kerpel
Izsó könyvkereskedésében Aradon.
Ugyanott egy nagy Meidingi kály-
ha eladó. 292

Sok pénzt

kereshetnek ügyes üz-
letszerzők. Bővebbet a
kiadóban.

Eladó házak.

Wesselényi-utca 34. sz., egyik 2500
frt., a másik 4500 frt., és új téglá
egy forint száza. 3131

AJÁNLÓK

Ajánlok kitünő minőségű, magas
hőfoku koczka kocsot

380 koronáért.

Kitünő minőségű, magas hőfoku
valódi porosz szalon kocsinet

370 koronáért.

100 métermázsánként Arad ál-
lomásig szállítva. 3068

Pollák Vilmos

Arad, Andrassy-tér 24.

Telefon: 254. szám.

AJÁNLÓK

Telefon 633.

FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázó
Vörösmarthy-utca 3.A legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig elvállal munkákat ugy
helyben, mint vidéken. 1905

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia

tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

MESÉS
SZÉPSÉGGyönyörű fehér
tisza arczbörtel lehet érni a világhírű Hajós-
féleARADI
IBOLYA-CREM

használata által.

Ára egy tégelynek 1 korona.

Óvakodjunk utáztatoktól.

Lábizzadás,

kéz- és hónaljizzadás

ellen páratlan jó hatásu és
legújabb találmányu szer a

PEPPÓ

egy párszori ecseteléssel,
különösen nyáron az oly
keilemetlen izzadást azonnal
megszünteti.

Ára egy üvegnek 1 korona.

Kapható a készítőnél: 241

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,
továbbá minden gyógyszerár, illatszerüzlet és drogeriában.

Törlesztéses amortizációs tisztviselő kölcsön

kapható a következő feltételek mellett 1000 korona után:

Hány éves kölcsön	Havi részlet	A. csoport	B. csoport
10	120	Kor. 11.61	Kor. 12.19
12	144	„ 10.28	„ 10.78
15	180	„ 8.99	„ 9.39
20	240	„ 7.75	„ 8.08

3013

kezelési költség, részjegy vagy részvény címén semmi levonva nem lesz, biztosítás, kezes megváltás, kártalanítási ellenérték
stb. címeken a feleknek felesleges többköltsége nincsen. — Bővebb felvilágosítással szolgálHERZOG SÁNDOR jelzálog-kölcsön közvetítési irodája
Aradon, Weitzer János-utca 15. szám.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.